

PŘÍPRAVA VELITELŮ A ŠTÁBŮ

Ve výcvikovém roce 1973/1974 jsou postavené náročné úkoly pro oblast přípravy velitelů a štábů. Je to pochopitelné, protože připravenost každého důstojníka i štábu jako celku po stránce politické a odborné má rozhodující vliv na organizaci práce a komplexní plnění služebních povinností, rozhodujícím způsobem ovlivňuje jejich činnost směrem k podřízeným ať již ve formě kontroly a nebo pomoci. Zvláště v současné době při zabezpečování úkolů, které vytyčil XIV. sjezd KSČ, a při zabezpečení požadavků vědeckotechnické revoluce ve vojenství. Leninské heslo „Kádry rozhodují vše“ nachází své uplatnění právě v této oblasti.

Učíme se ze zkušeností Sovětské armády. Z odborného tisku a dnes již i z vlastního poznání se můžeme přesvědčit, jak velkou pozornost věnuje růstu odborných a politických znalostí důstojníků a štábů Sovětská armáda.

I v naší armádě jsme po určité stagnaci v této oblasti, způsobené krizovým obdobím let 1968—1969, přistoupili znovu k zavedení systému, který se v dřívějších letech právě na základě zkušeností Sovětské armády plně osvědčil.

Ve zmíněném období se velice diskutovalo o poslání, cílech a náplni velitelské přípravy a přitom se hledaly tzv. nové formy této přípravy. Myslím, že v těchto letech šlo především o nepochopení základního cíle přípravy velitelů a štábů. Proto většina „nových“ forem v této oblasti neplnila a ani nemohla plnit stanovený úkol. O tom se přesvědčili sami účastníci těchto experimentů.

Co je vlastně cílem veškeré přípravy velitelů a štábů v běžném výcvikovém roce?

Cílem je především **prohloubit znalosti** v organizaci a vedení soudobých operací a **připravit** účastníky k plnění úkolů, které vyplývají z jejich mobilizačního předurčení, **prohloubit znalosti** mírových funkčních povinností a **naučit** je dovedně **využívat znalostí a zkušeností při výcviku a výchově vojsk a štábů.**

Cílem přípravy štábů je **zdokonalit** jejich příslušníky v plnění funkčních povinností a **přípravit** je ke sladěné činnosti jako orgány velení schopné zabezpečit veliteli nepřetržitě a spolehlivě řízení z jakékoliv situace.

Takto organizovaná příprava sleduje „úzké“ specifické a diferencované cíle, které mají bezprostřední vztah a zabezpečují především splnění vytyčených úkolů daného štábu nebo svazu v příslušném výcvikovém roce. Tato příprava nemá a nemůže nahradit přípravu ve vojenských školách i když by se k ní měla kvalitou, organizovaností, náročností, metodikou i materiálními zabezpečeními co nejvíce přibližovat. Přípravu organizujeme a uskutečňujeme na základě ustanovení řádů a předpisů, rozkazů a směrnic s. ministra národní obrany ČSSR.

Právě základní řády, předpisy, zkušenosti z jejich realizace v praxi i nové poznatky z oblasti vědeckotechnické revoluce ve vojenství tvoří základní náplň obsahu veškeré přípravy ve výcvikovém roce, konkretizované na požadavky daného štábu nebo svazu (svazku).

V celém systému dodržujeme zásadu, že každý velitel (náčelník) školí přímo podřízené velitele i štáby a odpovídá za jejich přípravu i stav politické a odborné úrovně.

V systému celoroční přípravy je třeba vytvořit každému jednotlivci časové možnosti především k přípravě na stanovená zaměstnání. Mám zde na mysli zabezpečení tzv. samostatného studia, které má mít rozhodující úlohu ke zvýšení odborných znalostí a k přípravě na zaměstnání. Kromě plánu velitelské přípravy, který je součástí výcvikových dokumentů, měl by mít každý důstojník stanovené diferencované úkoly pro samostatné studium, určitý studijní limit (buď roční, nebo na delší dobu), který by byl v souladu s celkovým obsahem politické a odborné přípravy v daném výcvikovém roce. Současně by souvisel se současným i perspektivním služebním zařazením, dosaženou praxí apod. A z tohoto obsahu měl by být také na závěr výcvikového roku hodnocen.

Toto řešení můžeme zabezpečit i tím, že přezkoušíme před určenou komisí zvláště ty důstojníky, kteří absolvovali školy nebo kursy v dřívější době.

Tak jako jiné vědy i vojenská věda se dnes obsahem kvantitativně rozrůstá. Jistě bude docházet i zde k mnohem větší specializaci tzn. i k nárůstu kvalitativnějších znalostí ve svých odbornostech. To nezabezpečíme tím, že budou všichni znát „všechno“. Bylo by vhodné na každé funkci (specializaci) zavést určitý limit požadavků znalostí, co by měl dotýčný funkcionář zvládnout perfektně a co jen informativně. To je cesta ke skutečnému zvýšení politických i odborných znalostí.

V současné době dělíme přípravu velitelů a štábů na:

a) politickou

b) bojovou a tu na

taktickou — která zahrnuje přípravu na stupni čtyři až svazku,

odbornou — ve které jde o zdokonalování v ostatních druzích bojové přípravy (střelecké, dělostřelecké, pořadové, tělesné, ženijní, chemické, automobilní, technické, týlové apod.),

c) operační — která zahrnuje přípravu na stupni svazu a výše,

d) metodickou — jejímž úkolem je připravit generály a důstojníky všech stupňů k výcviku podřízených.

Politická příprava je organizována podle směrnic hlavní politické správy ČSLA.

V bojové a operační přípravě budeme se vracet ke všem osvědčeným formám. Je to především samostatné studium, přednášky, semináře, besedy, výcvikové filmy, ukázky, letůčky, válečné hry a velitelsko-štabní cvičení. Vyvrcholem bojové a operační přípravy velitelů a štábů je cvičení s vojsky. Jde jen o to, abychom tyto formy správně využívali. V tom máme již dostatečnou praxi. Přitom musíme zvážit, kdy použijeme ty nejaktivnější formy.

V praxi rozlišujeme dva způsoby realizace přípravy velitelů a štábů:

1. velitelská zaměstnání, ve kterých velitel (náčelník) školí generály a důstojníky vlastního štábu;
2. velitelská a odborná shromáždění, ve kterých velitel (náčelník) řídí přípravu přímo podřízených velitelů a odborných náčelníků a to vždy o jeden stupeň nižších.

Každé se liší svým posláním i charakterem a proto i organizací a metodikou. V tom máme ve štábech velké zkušenosti.

Celý systém včetně náplně velitelské přípravy zahrnuje vlastně období jednoho výcvikového roku. Je známo, že musí mít určitý cíl (který vyplývá z úkolů výcvikového roku) a plánovaná zaměstnání musí mít určitou posloupnost, předstih a perspektivu, aby na sebe navzájem navazovala a na konci výcvikového roku tvořila určitý uzavřený celek.

Velitelská příprava má být školou organizovanosti a kázně, náročnosti a prostředím, které je vhodné k výměně zkušeností a skutečného získávání znalostí. Každý velitel (náčelník) by měl vytvořit takovou atmosféru, aby bylo pro každého nejen služební povinností, ale i ctí zúčastnit se takového zaměstnání.

Vztah k přípravě, vystupování a znalosti účastníků jsou základem spolu s hodnocením marx-leninské přípravy k určení celkové charakteristiky vojáka z povolání. Proto bychom měli na závěr výcvikového roku hodnotit každého jednotlivce i štáb a tak uzavřít vždy jednu etapu celoroční přípravy.